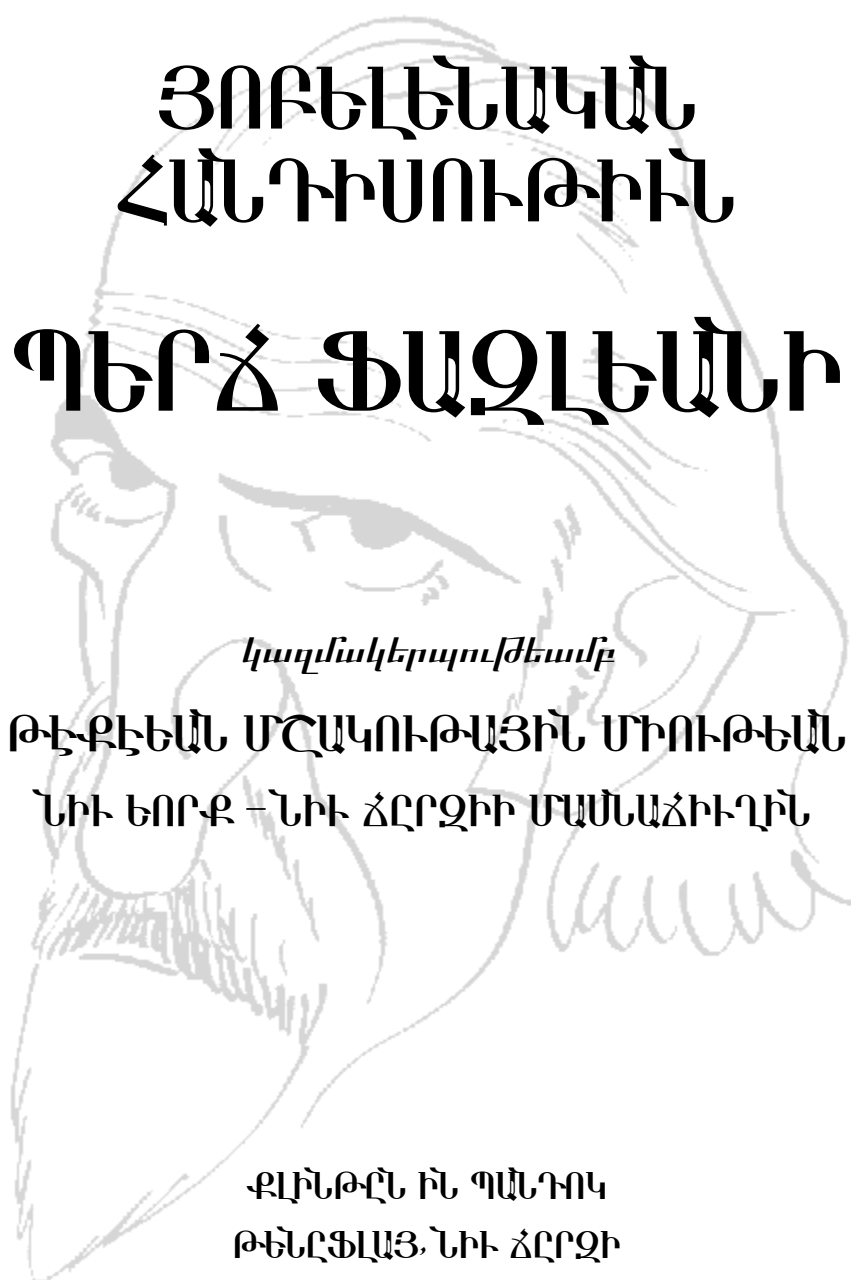

ՅՈՒՆԵՍԿՈՒ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԵՐՃ ՖԱԶԼԵԱՆԻ

կազմակերպություն

ԹԵՔԵԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ՆԻԻ ԵՈՐՔ – ՆԻԻ ՀԸՐԶԻԻ ՄԱՍՆԱՃԻԴԻՆ

ՔԱՐԵԱՆ ԻՆ ՊԱՆԴՈՒ
ԹԵՆԸՖԼԱՅ, ՆԻԻ ՀԸՐԶԻ
ԿԻՐԱԿԻ, ԱՊՐԻԼ 30

2006

Կողքի երգիծանկարը գործ՝ Զաւէն Ճապոտեանի

ՊԵՐՃ ՖԱԶԼԵԱՆ

ՀԻՄՆԱԴԻՐԸ ՄԵՐ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԱՐԴԻԱԿԱՆ ՀՈՍԱՆՔԻՆ

Ժամանակակից Լիբանանահայ թատրոնը, աւելի ընդլայնւմով մը սփիւռքահայ արդի թատրոնը որպէս կեդրոն ունեցաւ Լիբանանի մայրաքաղաք Պէյրութը, ուր մասնաւորաբար 60-ական թուականներուն ապրեցաւ գարնանային հիանալի կերպարանափոխում մը: Այդ տարիներուն չէ, անշուշտ, որ հիմնուեցաւ լիբանանահայ թատրոնը, բայց այդ տասնամեակին է որ ան դարձաւ մնայուն լուսաւոր երևոյթը մեր մշակութային կեանքին, հաստատումովը նոր թատերախումբերու, առաջնորդութեամբ՝ մի քանի պատրաստուած երիտասարդ տաղանդներու, որոնք նոր մերձեցումով շնչաւորեցին հայ բեմը: Անոնց շուրջ եկան խմբաւորուիլ բեմական նոր շնորհալի ուժեր, կազմելով աշխատանքի եռուն փեթակներ:

Այդ երիտասարդ առաջնորդներուն առաջին փայլուն եւ գրաւիչ դէմքն էր Պերճ Ֆազլեան: Թատերական նոր շաժումը սկիզբ եւ գարկ պիտի ստանար իր տիրական դէմքով:

Այս հաստատումը ոչինչով կը նուազեցնէ արժէքը եւ վաստակը գոյութիւն ունեցող թատերական գործիչներուն, մասնաւորաբար Համազգայինի Գասպար Իփեկեան Թատերախումբին եւ իր դերասան-բեմադրիչ Ժորժ Սարգիսեանի, որոնք թատերախումբին հիմնադիր Գասպար Իփեկեանի տարիներէն ի վեր պարբերաբար ժողովուրդին կը պարգեւէին թատերական վայելքի պահեր:

Ժամանակ էր որ զուգահեռաբար գար Նո'րը, Խիզա'խը, այն ամէնը՝ որ կը խորհրդանշէր բեմ-հանդիսատես անմիջական կապը, զանոնք միացնող անարգել հոսանքը, լայնածիր բացուածքը դէպի միջազգային արդիական թատրոն, որ չի նշանակեր միջազգային թատերագոյթիւններու ներկայացումներ, որոնք միշտ ալ տեղի ունեցած են մեր մէջ, ո'չ ալ կը սահմանափակուի անոնցմով. այլ՝ կը մարմնաւորուի անոնց արդի մեկնաբանութեամբ, զանոնք մերօրեայ կեանքին արտայայտութիւնը դարձնող ձգտումով, կշռոյթով, բեմադրութեամբ, ճաշակով, նորարարութեամբ: Անհրաժեշտութիւն մըն էր այդ բոլորը, որպէսզի թատրոնը օրկանապէս մաս կազմէր հանդիսատեսին, ժողովուրդի կեանքին եւ փոխադարձաբար: Ֆազլեան բացաւ այդ մոգական դուռը նախագծելով թատերական իրագործումներու խիզախ ուղին, որուն տարիներ ետք յառաջապահներէն եղան Վարուժան Խորշեան եւ ուրիշ նուիրեալ մը՝ Գրիգոր Սաթամեան, որ Ֆազլեանէն ետք ղեկավարեց թատերախումբը:

Պերճ Ֆազլեան 50-ական թուականներուն սկիզբը Պոլսէն եկաւ Պէյրութ համեստ վրանով մը, ուր միայն տեղ կար ի'ր բնակութեան, այլ խօսքով՝ որպէս միջոց ունենալով միայն արուեստագէտի

գործիքներու իր տուփը: Կարճ շրջան մը ետք այդ վրանը լայնցալ թատերախումբի մը կազմութեամբ, իսկ մի քանի տարի ետք՝ Վահրամ Փափազեան Թատերախումբին հիմնադրութեամբը այդ վրանը ընդարձակուցաւ ամէն ուղղութեամբ, այնքան մը՝ որ կրցաւ ընդունիլ մայրաքաղաքին յարաճուն թատերասէրներու բազմութիւնը:

Սիւսլ ախտի չըլլար ըսել նաեւ թէ Ֆազլեանի յախումն օրինակը եւ ստեղծած թատերական մթնոլորտը մղեց շնորհալի երիտասարդներ, ուղղակի թէ անուղղակի կերպով, որ հետեւին թատերական ուսումի Եւրոպա թէ Հայաստան: Անոնք կոչուեցան -Սաթամեանի եւ Խըտըշեանի կողքին- Փիրաշր Աւետիսեան, Լութֆիկ Թապաքեան, Յարութիւն Երէցեան, Սարգիս Գրիգորեան, Օննիկ Գանթարճեան:

Ի ծնէ արուեստագէտ եւ թատերական գործիչ, դերասան եւ բեմադրիչ, նկարագրով ըմբոստ եւ տեսլականի մարդ՝ ինչպէս ամէն իրաւ արուեստագէտ, Ֆազլեան իր կեանքը ընծայաբերեց թատրոնին -հայ թէ օտար- օրինակելի նուիրումով, նոյնքան մը գնահատուելով լիբանանեան-արաբական թատերական շրջանաձկներէն իբրեւ բեմի մէկ հեղինակաւոր ներկայացուցիչը:

Թէքէեան Մշակութային Միութեան կողմէ Պերճ Ֆազլեանի ութսունամեակին նուիրած սոյն հանդիսաւոր տօնակատարութեան առթիւ, Յորելեարը, դեռ ստեղծագործական աւիւնով առլի, արդարօրէն իրաւունք ունի նայելու իր ետին եւ զգալու արդար գոհունակութիւն մը իր կեանքի վաստակէն, որմէ նպաստաւորուողը եղաւ թատրոնը եւ արուեստը: Այսօր բազմութիւններ իրենց սրտագին շնորհաւորութիւններուն կը միացնեն երախտագիտական խոր զգացումները թանկագին մեծարեալին հանդէպ:

ԳՐԻԳՈՐ ՔԷՕՍԷԵԱՆ

Krikor
1960
24/10/60

Պերճ Ֆազլեանը քառասնամեակ մը առաջ,
Գրիգոր Զեօսէեանի երգիծանկարչութեամբ:

ՊԵՐՃ ՖԱԶԼԵԱՆ

Պերճ Ֆազլեան ծնած է 1926ին Պոլիս: Իր թատերական ուսումը ստացած է տեղւոյն թատերական ինստիտուտին մէջ:

Արդէն 1944ին կը մասնակցի Պոլսոյ Զաղաքապետական թատրոնի ներկայացումներուն: Պոլսոյ մէջ կը բեմադրէ տասնեակ մը գործեր, որոնց կարգին կ'արժէ յիշել Պէն Ճոնսընի *Վոլքոնէ*, Սոլիեռի *Ազահը* թատրերգութիւնները: 1951ին կը մեկնի Պէյրութ, կը հաստատուի հոն եւ կը շարունակէ իր թատերական գործունեութիւնը:

Պէյրութի մէջ, 1956ին կը հիմնէ «Նոր Բեմ», 1959ին «Վահրամ Փափագեան» եւ 1971ին «Ազատ Բեմ» թատերախումբերը, որոնք մեծ արձագանք կը գտնեն տեղւոյն հայատառ, ֆրանսատառ եւ արաբատառ մամուլին մէջ:

Ֆազլեան կը հրաւիրուի, մեծ երգչուհի Ֆէյրուզի մասնակցութեամբ, Ռահպանի եղբայրներուն թատրերգութիւնները բեմադրելու Պալատի փառատօնին, ինչպէս նաեւ Պէյրութի ու Դամասկոսի մէջ ու տասնվեց տարիներ շարունակաբար կը բեմադրէ Ռահպանի եղբայրներու երաժշտա-թատերական գործերը:

Ֆազլեան բեմադրիչը կը դառնայ Լիբանանի գրեթէ բոլոր աստղերուն, ինչպէս՝ Սապահ, Շուշու, Նեպիլ Ապու Յասան, Անթուան Զըրպաճ եւ ուրիշներու:

1975ին կը գաղթէ Գանատա եւ կը հաստատուի Մոնթրէալ: Հոն եւս կը լծուի աշխատանքի եւ արդէն իսկ 1976ին կը հիմնէ ՌԱԿի «Հայ Բեմ» Թատերախումբը և հայերէն լեզուով կը բեմադրէ Գանատացի ծանօթ հեղինակ Ռոպեր Կիւրիքի *Պարան Կը Ճախեմ* թատրերգութիւնն ու կը մասնակցի տեղւոյն «Փոքրամասնութիւններու Թատերական Փառատօն»ին եւ կ'արժանանայ Ա. մրցանակին: 1989ին կը հիմնէ ՌԱԿի «Արմէ-Նօրամա» հեռուստատեսիլի հաղորդումները:

Լիբանանէն դուրս, Ֆազլեան բեմ բարձրացած է նաև Փարիզի, Գանատայի, Ամերիկայի բազմաթիւ նահանգներու,

Անգլիոյ, Սուրիոյ, Եգիպտոսի և այլ երկիրներու մէջ:

Որպէս դերասան մասնակցած է տասնեակ մը ֆիլմերու, որոնց բեմադրիչները եղած են՝ Եուսուֆ Շահին, Յանրի Պարաքաթ, Անթուան Ռեմի, Նիյազի Մուսթաֆա և ուրիշներ: Գլխաւոր դեր ստանձնած է նաև Գանատայի անգլիախօս ֆիլմի մը մէջ՝ «Next of Kin» որուն բեմադրիչը աշխարահռչակ Աթօմ Էկոյեանն է:

Հայերէն, արաբերէն, ֆրանսերէն և թրքերէն լեզուներով բեմադրած է աւելի քան 100 թատրերգութիւններ, որոնց մէջ անմոռանալի կը մնան՝ *Շէյքսպիրի Միջ-ամառնային Գիշերուայ Երագ*, Մոլիերի *Սքաբէն*, *Ժորժ Տանտէն* և *Ագահը*, Կոլտոնիի *Ստախօսը*, Կոկոլի Ամուսնութիւն թատրերգութիւնները եւ մանաւանդ *Ժորժ Շեհատի Վասկոյի Հեքեաթը* թատրերգութիւնը, որ առաջին անգամ ըլլալով բեմադրուեցաւ Լիբանանի մէջ, հեղինակին ներկայութեան: Իսկ Այսամ Մահֆուզի *Չանգալախտ* թատրերգութեան բեմադրութիւնը անկիւնադարձ կը նկատուի Լիբանանեան թատրոնի պատմութեան մէջ:

Պերճ Ֆազլեան 1986ին Սով. Հայաստանի պետութեան կողմէ կը հրաւիրուի, որպէսզի բեմադրութիւններ կատարէ և իոն՝ Պետ. Թէլէվիզիոնի առաջարկութեամբ կը բեմադրէ Երուսալանի *Ձկնորսի Սերը* պատմութիւնը:

Ֆազլեան 1959ին կ'ամուսնանայ նկարչուհի Սիրվարդ Գրիգորեանին հետ, որ երկար տարիներ կը գործակցի իր ամուսնոյն աշխատանքներուն, յօրինելով զգեստաւորման և բեմայարդարման ծրագիրներ: Սիրվարդ իր ամուսնոյն բազմաթիւ բեմադրութիւններուն մէջ որպէս դերասանուհի դերեր ստանձնելով բեմ կը բարձրանայ:

Ֆազլեան՝ պարգևատրուած է 1985ին Հայաստանի մէջ, Արտասահմանի հետ Մշակ. Կապի Կոմիտէի Նախագահ Վ. Համազասպեանի կողմէ եւ 2000ին Պէյրութի մէջ, Մեծի Տանն

Կիլիկիոյ Կաթողիկոս Արամ Ա.ի ձեռամբ՝ Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի շքանշանով:

Երկար տարիներ թատերական նիւթեր դասաւանդած է Պէյրութի Պետական, ՍԷՆ Ժոզէֆ և Գաֆա'աթ համալսարաններուն մէջ:

Որպես Լիբանանի թատրոնի ներկայացուցիչներեն մին, մասնակցած է «Միջազգային Թատերական Ինստիտուտ»ի՝ Պերլինի, Պոխոմի, Մոսկուայի, Փարիզի, Մատրիտի և Պեյրուի մեջ կազմակերպուած հանդիպումներուն:

BERGE FAZLIAN

Berge Fazlian, a graduate of the Theatrical Institute of his birthplace, was born in Istanbul, Turkey, in 1926.

In 1944, he participated in the performances of Istanbul's Municipal Theater, staging a score of plays, including Ben Johnson's *Volpone* and Molière's *The Misanthrope*.

In 1951, Fazlian moved to Beirut, Lebanon, where he continued his service to the theater. First, in 1956, he established the New Stage group, then, in 1959, the Vahram Papazian group, and, finally, in 1971, the Free Stage group. The Armenian, French, and Arabic newspapers of Lebanon praised his initiatives with great enthusiasm.

The Brothers Rahbani invited Fazlian to direct their plays at Baalbek's International Festival, with the renowned Lebanese singer Fayrouz taking part in them. Later, for sixteen consecutive years, Fazlian directed the musicals of Brothers Rahbani in Beirut and Damascus, Syria.

Sabah, Shoushou, Nebil Abu Hasan, and Antoine Kerbaj are a few of many Lebanese stars who have appeared in plays directed by Fazlian.

In 1975, Fazlian moved to Montreal, Canada, where he continued his theatrical activities. A year after his move, in 1976, he founded the Armenian Stage theatrical group of the Ramgavar Party and staged, in Armenian, the play, *I Sell A Rope* by the famous Canadian author Robert Gurik. After winning the first prize awarded by the Theatrical Festival of Minorities, in 1991, he established, the Armenorama TV show, also under the auspices of the Ramgavar Party.

In addition to Lebanon, over the lifetime of his career, Fazlian performed in France, Canada, the United States, England, Syria, Egypt, and other countries.

As an actor, he played roles in movies directed by Yousouf Shahin, Hanri Barakat, Antoine Rémy, Niazi Moustapha, and others. He also played the major role in Atom Egoyan's *Next of Kin*.

During his career, Fazlian staged more than 100 plays in Armenian, Arabic, French, and Turkish, including Shakespeare's *Midsummer Night's Dream*, Molière's *The Schemings of Scapin*, *Georges Dandin*, and *The Misanthrope*, Goldoni's *The Liar*, and Gogol's *Wedding*. Particularly memorable was Georges Shehade's *Vasco's History*, first staged by Fazlian in Lebanon in the renowned author's presence. The staging of the play, *Zanzalakhd*, by Aysam Mahfouz is considered a turning point in the history of Lebanese theater.

In 1986, the government of Armenia invited Fazlian to direct a number of plays. There, in Yerevan, he also staged Yeroukhan's short story, *The Fisherman's Love*, for the state TV.

In 1959, Fazlian married Sirvart Krikorian, a painter who has been very supportive of her husband's ventures. She is credited with designing costumes and stage decorations for his plays, and playing a variety of roles under his direction.

In 1985, Mr. Vartkes Hamazasbian, the President of the Committee of Cultural Relations with Armenians Abroad, recognized Fazlian for his achievements, and in 2000, Catholicos Aram I of the Great House of Cilicia awarded him the Mesrob Mashdots medal.

Fazlian, in addition, has lectured on theater at Beirut State University, Saint Joseph University, and Kafat University, and has represented the Lebanese theater during meetings of the International Theater Institute in Berlin, Bokhum, Moscow, Paris, Madrid, and Beirut.

ԱՐԺԱՆԻ ՅՈՒԲԵԼԵԱՆԸ ԱՐԺԱՆԱԽՈՐ ՅՈՒԲԵԼԵԱՐԻՆ

Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության դարադարձի պատմական այս օրերուն կը նշուի Հայ Բեմի վարպետին՝ պրն. Պերճ Ֆազլեանի ծննդեան 80րդ տարեդարձը Նիւ Ճըրզիի մէջ, յոբելինական անսախընթաց հանդիսութեամբ մը, նախաձեռնութեամբ Թեքեան Մշակութային Միութեան:

Պրն. Պերճ Ֆազլեան մտաւ Միութեան Հայ Երիտասարդաց Ընկերակցութեան մեծ ընտանիքէն ներս այն օրերուն, երբ Լիբանանի մեր շրջանակը պիտի ապրէր իր լաւագոյն օրերը: Հ.Ե.Ընկերակցութեան «Վահրամ Փափագեան» թատերախումբի հիմնադրութեան մէջ անոր նուիրական աշխատանքը մեծապէս գնահատելի մնալով հանդերձ, ան կը դառնայ Լիբանանեան թատրոնի իրաւ հիմնադիրներէն մին, ամուր կերպով կապելով իր անունը հանրածանօթ ու տաղանդաւոր թատերական դէմքերով ստեղծուած տեղական թատերական աշխարհին, ուր մինչեւ այսօր ալ ան կը բերէ իր լայն մասնակցութիւնը:

Թատրոնը, ինքնին, դպրոց մըն է արդէն, ու Պրն. Պերճ Ֆազլեան հասցուց ոչ միայն Բարեգործականէն ներս հայ բեմով խանդավառ ու տաղանդաւոր սերունդ մը, այլ նաեւ՝ թատերասերներու գնահատելի թիւ մը: Ան Լիբանանէն դուրս ունեցաւ իր երկրպագուներն ու գնահատողները, որոնք մինչեւ այսօր կը մնան հայ թատերական բեմին նուիրեալները:

Պրն. Ֆազլեանի բեղմնաւոր թատերական ասպարէզը սկսաւ Պէյրութի Բարեգործականի կեանքէն ներս ու շարունակուեցաւ Սոնթրեալի մէջ, Թեքեան Մշակութային Միութեան կեանքէն ներս:

Մնաց հաւատարիմ Միութեան գծած սկզբունքներուն եւ անվերապահ կերպով ծառայեց Հ.Բ.Ը.Միութեան հւ Հայ Երիտասարդաց Ընկերակցութեան մշակութային կեանքին:

Կը ճանչնանք զինք տասնամեակներէ ի վեր ու միշտ գնահատած ենք թատերական իր արուեստն ու ճաշակը, ինչպէս նաեւ ազգային ու խանդավառ ոգին: Պրն. Ֆազլեան տակաւին ունի շատ տալիք հայ մշակոյթի անդաստանին եւ վստահ ենք թէ պիտի շարունակէ իր գործունեութիւնը ի շահ հայ թատրոնին: Իրեն կը մաղթենք առողջութիւն, յաջողութիւն ու կորով:

Պերճ Սեդրակեան
Նախագահ

Ապրիլ 30, 2006
Նիւ Եորք

Մարտ 29, 2006

Պատուարժան Վարչութիւն ԹՄՄիութեան
Նիւ Եորք/Նիւ ճըրզիի Մասնաճիւղին,

Սիրելի վարչականներ,

Մենք բոլորս ալ, բնակութիւն հաստատած ըլլալով Սփիւռքի իրականութեան մէջ, ազգապահպանման գլխաւոր ազդակներուն ծառայելու պատրաստակամութիւնն ունենալու ենք ամենուրեք: Թատերական արուեստը դասուելու է այդ գլխաւոր ազդակներու կարգին, հակառակ անոր որ անիկա գաղութ գաղութ, իրարմէ տարբեր պատճառներով, յաճախ անտեսուած եւ արհամարհուած իսկ է:

Սփիւռքահայ մշակութային կազմակերպութիւնները, որոնց մէջ Թեքեան Մշակութային Միութիւնը իր պատուաբեր տեղն ունի, բնականաբար կոչուած են տիրական դեր կատարելու հայ թատրոնին մակարդակը բարձրացնելու եւ արժեւորելու գործընթացին մէջ: Այսուհանդերձ՝ այդպիսի ազգանուեր նպատակ մը իրականութեան հունին մէջ կը մտնէ մի՛ միայն այն բացառիկ պարագային, երբ խորապէս դաստիարակիչ ոյժեր յայտնուին մեր գաղութներէն ներս:

Ահա այդ ռահվիրաներէն մէկն է անկասկած ամենուս սիրելի Պերճ Ֆազլեանը, որ թէեւ այժմ Պէյրութ կ'ապրի, բայց իր կեանքն ամբողջ՝ Միջին Արեւելքէն Գանատա, թատերական արուեստի անձնուեր ջատագովներէն հանդիսացած է, ո՛չ միայն հայ մշակոյթի սերն արթնցնելով սփիւռքահայերուս մէջ, այլեւ մանաւանդ իրերայաջորդ սերունդներուն մէջ թատերական արուեստի հո՛ւրը վառ պահելով:

Ատենին գոհունակութեամբ տեղեկացանք որ վաստակաւոր հեղինակ, բեմադրիչ ու դերասան Պերճ Ֆազլեանի ծննդեան ութսունամեակին առիթով հանդիսութիւններ տեղի պիտի ունենան հայահոծ գաղութներու մէջ եւ այս առիթով ի՛րապէս գնահատելի կը նկատենք ձեր վարչութեան նախանձախնդրութիւնն ու նախաձեռնութիւնը՝ այդպիսի ձեռնարկի մը կազմակերպութեան, ճիգ չխնայելով որ հանդիսութիւնը, նախատեսուած Ապրիլ 30-ին համար, արժանաւորապէս կրէ համազգային բնոյթ:

Արտանց մադթելով բոլորիդ ամբողջական յաջողութիւն՝
այդպիսի անմոռանալի հանդիսութեան կազմակերպման
առիթով, կը մնանք սրտագին զգացումներով

Ի դիմաց ԹՄՄիութեան Կեդրոնական Վարչութեան՝

Նուպար Պերպերեան
Ատենադպիր

Տոքթ.Յարութիւն Արզումանեան
Ատենապետ

Մոնթրեալ, 23 Մարտ 2006

Սիրելի Պերճ,

Ծննդեանդ 80-ամեակին առիթով Թեքեան Մշակութային Միության Նիւ Եորքի մասնաճիւղի կազմակերպած յոբելեական հանդիսությունը արդար տուրք մըն է քու երկար տարիներու վաստակիդ՝ թատերական ասպարեզին մէջ: Արդարեւ, սկսած Պոլսէն, բայց մանաւանդ Պէյրութ, ապա Մոնթրեալ ու դարձեալ Պէյրութ, աւելի քան կէս դար ծառայեցիր հայ բեմին պատասխանատու դերերով եւ որակաւոր բեմադրութիւններով, որոնց տպաւորութիւնը քանդակուած պիտի մնայ միշտ թատերասերներու յիշողութեան մէջ:

Մոնթրեալի մէջ եւս երկու տասնամեակ բերիւր քու ներդրումդ մեր համայնքի թատերական կեանքին, կազմակերպելով Թեքեան Մշակութային Միության «Հայ Բեմ» թատերախումբը եւ արուեստասեր ժողովուրդին մատուցանելով ինքնատիպ բեմադրութիւններ: Բախտաւոր կը զգամ որ ես ալ որպէս դերասան մաս կազմեցի թատերական այդ աշխոյժ շարժումին ու կարողացանք այլազան բնոյթի թատերախաղեր բեմ հանել բացառիկ յաջողութեամբ, Մոնթրեալէն Թորոնթօ, Միացեալ Նահանգներ, մինչեւ Լոնտոն, Անգլիա:

80-ամեակիդ առիթով կուգամ իմ ալ ողջոյնի խօսքս փոխանցել առ ի գնահատանք քու երկար տարիներու վաստակիդ: Զեզի կը մաղթեմ քաջամոռոջութիւն, որպէսզի շարունակես մնալ պատնէշին վրայ ու թատերասեր ժողովուրդին ինքնատիպ բեմադրութիւններու վայելքը ընծայես:

Վարձքդ կատար:

Նուպար Մամուրեան

Berge Fazlian has been a very influential figure in our development as artists. We will never forget the experience of working with him on our first feature film, NEXT OF KIN. From the moment we met him and his beautiful wife, Sirvart, we were excited by his great passion and enthusiasm for his art.

Berge is a true dramatist. This means that he observes the possibility of drama in everything that we do, and is able to amplify and extend the smallest gestures to an audience. Dramatization is an act of great generosity, and requires a tremendous gift of invention and resourcefulness. Berge not only possesses these unique talents himself; indeed, perhaps Berge's greatest talent is to inspire these qualities in other people.

For as well as being a great actor and director, Berge is an amazing teacher. He was certainly able to teach both of us many valuable and lasting lessons about the careers we were to follow. While it is sad that we could not be there to share this evening of celebration, it is perhaps a greater testament to two of Berge's 'students' that we are busy. Arsinée is shooting a film on the Armenian Genocide directed by The Taviani Brothers in Bulgaria, and I am presenting my new film at a festival in Europe.

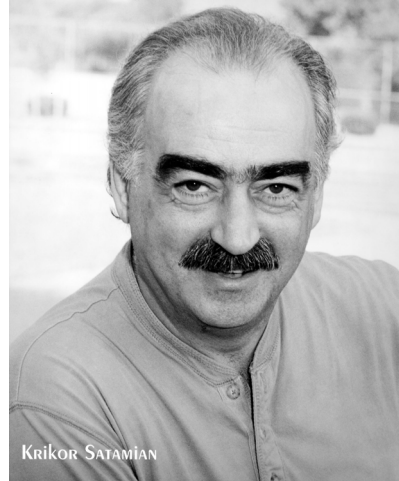
The last time we saw Berge and Sirvart was two years ago in Beirut. I was surprised by how little he had changed. Indeed, Berge embodies the very nature of the creative spirit, the ability to renew and find energy and inspiration in everything around us.

Berge has certainly inspired us, and we send him our warmest wishes on his 80th birthday!

Atom Egoyan and Arsinée Khanjian

KRIKOR SATAMIAN

Krikor Satamian is a graduate of the American University of Beirut (AUB). Attended the “London School of Film Technique” and the “Bristol Old Vic Theater School”. After one season of acting at the Belgrade Theater in Coventry City, England, he returned to Lebanon to take up the positions of Artistic Director of the well-known AGBU Vahram Papazian Theater Company, and Lecturer of Drama at AUB.

In 1976, he came to the US and joined the famous “Colonnades Theater Lab” in New York City as one of its resident directors. Directing his first play for the Off-Broadway company, he was invited by the “Hope Summer Repertory Company” to direct on three consecutive occasions. A year later he joined the Armenian General Benevolent Union in New York City as its National Artistic Director and since then he has founded several AGBU theater companies in Boston, Detroit, New York, Philadelphia and Los Angeles. He acted in several off-Broadway productions with the Classic Theater, before relocating to Los Angeles in 1988 and taking over the role of Artistic Director of AGBU Ardavazt Theater Company.

He also participates in professional American productions whenever time permits. He has appeared in “Suddenly Susan,” “The Naked Truth,” “Team Knight Rider,” “Mad TV,” “24,” and “Alias.” He has also played character roles in many American films and stage productions. His latest films are: “Pomegranate,” which has been getting excellent reviews at film festivals around the country, and “Must Love Dogs”, which was screened all over the world with a lot of success, directed by Gary David Goldberg.

GERALD PAPASIAN

Gerald Papasian has received an entirely Armenian education starting from Kindergarten in Cairo all the way to a Masters' Degree in Directing from Yerevan, Armenia.

On his father's side, the family has been involved in classical music, particularly in piano. His grandfather was the founder of the Papasian Music Stores in Alexandria in the early 1920's. The stores were well-known throughout the Middle East. Papasian also acted as one of the first impresarios in the field of classical music, inviting many musicians to Egypt, such as the French pianist Alfred Cortot.

On his mother's side, there is also music, art, literature and specially theatre in the family. Armen Armenian, one of the most well-known Shakespearian actors of the Armenian stage, and Caspar Ipekian, founder of the largest Armenian theatre group in Beirut, are both his maternal great-grand uncles.

Members of Gerald's family on his mother's side were close friends of the great Armenian poet Vahan Tekeyan. Gerald grew up listening to his mother, Nora Ipekian-Azadian, reciting poems, in particular those of Tekeyan in the authentic interpretation the poet himself had taught her. She is also a talented painter having exhibited in various galleries in Egypt and the U.S.

Most members of Gerald's family were in Amateur theatre where very 'modern' works such as Anouilh's plays were produced at the time. French literature and language were omnipresent during Gerald Papasian's formative years and had a strong influence on his development, because the majority of the members of his family were graduates of the French Lycees of Alexandria and Cairo.

Contrary to this family tradition, Gerald received his education at the Armenian School of Cairo established in 1854, and later on in Cyprus, at the famous Armenian boarding school, the Melkonian Institute.

Gerald continued his higher education in Armenian from 1971 to 1976 with 5 years of studies of dramatic arts at the faculty of Directing at the National Conservatory of Art & Theater of Yerevan in Soviet Armenia (Russian Stanislavski Method). His theatre courses included acting and directing in addition to history of art, world theatre, music and especially history of Armenian theatre, graduating with a Masters degree in Directing (equivalent to the French DEA and British M.Phil.)

He stayed two years in London where he worked professionally on the British stage and took part in various prestigious workshops in the UK. Later on he established in Los Angeles and Hollywood where he continued his theatrical activities getting acquainted with the famous Actor's studio method.

Gerald performed and directed plays and operas in Los Angeles and other cities of the USA during the years 1980 -1990.

In 1990, he settled in France feeling closer to and more at ease with the French culture due to his francophone training in Egypt in the late fifties and early sixties.

During his travels, Gerald has worked and collaborated closely with various Armenian communities of the Diaspora, such as those of Egypt, Lebanon, Cyprus, Turkey (Istanbul), France, Canada, the USA, Great Britain, Australia and Italy (Venice), while remaining in close contact with the artists and intellectuals in present day Armenia.

Thanks to his close professional and personal contacts with the Diaspora and Armenia (Soviet and present-day), Gerald can claim perfect knowledge of the inventory of the Armenian cultural heritage in the world, in his areas of specialization.

Gerald not only speaks, reads and performs both in Eastern and Western Armenian dialects, but also has vast knowledge of Armenian literature, poetry and theatre, as well as Armenian opera and operettas. He has devoted much of his life to research, to the study and to the propagation of this heritage on international stages through his English or French translations.

BERGE FAZLIAN 80th JUBILEE COMMITTEE

Chairman

Berc Araz

Vice-Chairman

Hagop Vartivarian

Secretary

Hilda Hartounian

Treasurer

Olympia Jebejian

Advisors

Adriné Abdo

Vartan Abdo

Armine Araz

Missak Boghosian

Haroutioun Diratzouian

Dr. Jacques Gulekjian

Hirant Gulian

Vartan Ilanjian

Krikor Keusseyan

Norair Meguerditchian

Sarkis Paskalian

Talar Şeşetyan-Sarafian

Takouhi Soultanian

Sonig Vayejian-Kradjian

Marie Zokian

Յ Ա Յ Տ Ա Գ Ի Ր

Բացման Խօսք

Միսաք Պողոսեան
*Ատենապետ ԹՄՄ
Մասնաճիւղի*

Բարի Գալուստ

Պերճ Արազ
*Ատենապետ Յոբելենական
Յանձնախումբի*

Ունկնդրութիւն Քալէրգներու

Հանդիսավար

Գրիգոր Սաթամեան
*Բեմադրիչ «Արտաւազդ»
Թատերախումբի*

Խօսք

Ժիրայր Բաբազեան
*Տնօրէն Չուխաճեան
Հետազօտական Հիմնարկի*

Սրտի Խօսքեր

Կարինէ Քոչարեան
Դոկտ. Հրանդ Մարգարեան
Փրոֆ. Նշան Փարլաքեան

Ասմունք՝ Վահան Թէքէեանէն

Սիրվարդ Ֆազլեան

Տեսերիզի Յուցադրութիւն Յոբելեարի կեանքէն

Սրտի Խօսքեր

Թամար Յովհաննիսեան
Վարդան Գ. Յովհաննիսեան
Նորա Արմանի

Յանձնում Պատուոյ Վկայականի

Պերճ Սեդրակեան
Նախագահ ՀԲԸՄի

Հայրապետական Կոնդակ եւ
Շքանշանի Յանձնում

Խաժակ Արք. Պարսամեան
Առաջնորդ Հայոց Ամերիկայի

Բարի Տարեդարձ

Խօսք Յոբելեարի

Պերճ Ֆազլեան

Փակման Խօսք

Յակոբ Վարդիվառեան
*Ատենապետ «Միեր
Մկրտչեան» Թատերախումբի*

PROGRAM

Opening Remarks	Missak Boghosian <i>Chairman, TCA Chapter</i>
Greetings	Berc Araz <i>Chairman, Jubilee Committee</i>
<i>National Anthems</i>	
Master of Ceremony	Krikor Satamian <i>Director, Ardavazt Theatrical Group</i>
Remarks	Gerald Papasian <i>Director, Chookhajian Research Institute</i>
Words from the heart	Karine Kocharian Dr. Hrant Markarian Prof. Nishan Parlakian
Recitation from Vahan Tekeyan	Sirvart Fazlian
<i>Video Clips from Berge Fazlian's life and works</i>	
Words from the heart	Tamar Hovhannisian Vartan K. Hovhannisian Nora Armani
Presentation of Honor Diploma	Berge Setrakian <i>President, AGBU</i>
Encyclical of Catholicos Karekin II and presentation of a medal	Archbp. Khajag Barsamian <i>Primate, Diocese of the Armenian Church</i>
<i>Happy Anniversary</i>	
Honoree's Speech	Berge Fazlian
Concluding Remarks	Hagop Vartivarian <i>Chairman, Mher Mgrdchian Theatrical Group</i>

ՀՐԱՆԴ

ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

Գիտնական, թատերագիր, բեմադրիչ, դերասան, բանաստեղծ եւ ազգային գործիչ Դոկտ. Յրանդ Մարգարեան ծնած է Իրաք, Վասպուրականցի ծնողներէ: Շրջանաւարտ է Պաղտատի Գիտութեանց Զոլէճէն՝ մասնագիտնալով տարրաբանութեան մէջ: Պետական կրթաթոշակով անցած է Ամերիկա, ուր ստացած է Մագիստրոսի եւ Տոքթորայի վկայականները տարրաբանութեան մէջ: Գործած է որպէս հետազոտող դեղորայքի ընկերութեան մը, իսկ իբրեւ դասատու-փրոֆեսոր՝ Նիւ Եորքի Նահանգային Համալսարանին մէջ:

Մարգարեան բեղուն մասնակցութիւն եւ ներդրում ունեցած է եւ ունի՝ ազգային, քաղաքական, մշակութային եւ գրական մարզերուն մէջ:

Ա- ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ

Յարդ գրած է 24 թատերախաղեր, բեմադրած 50-է անելի ներկայացումներ եւ ստանձնած 55 տիպարներու դերեր:

Առաջին անգամ ղեկավարած է 1958-ին Պաղտատի Հայ Երկսեռ Երիտասարդաց Միութեան Պատանեկան թատերախումբը:

1967-ին հիմնած է Նիւ Եորքի Համազգայինի Թատերախումբը, որ 38 տարի անընդմէջ կը գործէ իր ղեկավարութեամբ: Մրցանիշ մը այս ամբողջութիւն վրայ:

Իր ղեկավարութեամբ առաջին անգամ հայկական թատերախումբ մը *օֆֆ Պրոտուէի* վրայ ելոյթ ունեցած է: Իր թատերախաղերը ներկայացուած են՝ ԱՄՆ, Գանատա, Լիբանան, Սուրիա, Յունաստան, Անգլիա եւ Հայաստան:

Բ- ԳՐԱԿԱՆ

- Հեղինակն է բազմաթիւ յօդուածներու եւ ութ գիրքերու: Խմբագրած է Համավասպուրականի Վարագ Պարբերաթերթը 1985-1995:

Ե- ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՒ
ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

- Գործադիր հիմնադիրներն է Նիւ Եորքի Համազգային:
- Վարած է Նիւ Եորքի Մասնաճիւղի, ԱՄՆ-ի Արեւելեան Շրջանային ատենապետութիւնները:
- Եղած է Համազգայինի Կեդրոնական Վարչութեան անդամ առաջին երկու շրջաններ:

Զ- ԱԶԳԱՅԻՆ

- Վերջին հինգ տարիներուն ատենապետն է Նիւ Եորքի Ս. Լուսաւորիչ Ազգային Վարժարանի խնամակալութեան:

Է- ԳԻՏԱԿԱՆ-ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ

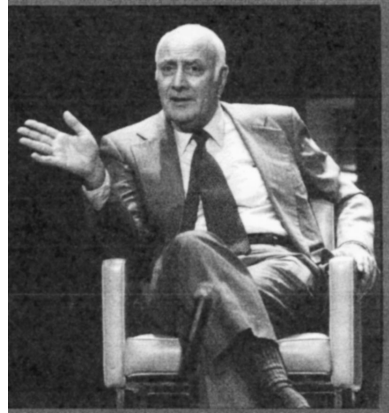
- Վարիչ քարտուղարն է Հայ Բժշկական Խնամքի Բարեսիրական կազմակերպութեան, 1985-ցայսօր:

ՊԱՐԳԵՒԱՏՐՈՒՄՆԵՐ

Մշակութային իր գործունեութեան համար, Մարգարեան հետեւեալ պարգեւատրումներուն արժանացած է՝

- 1986- «Ոսկեայ Շքանշան» Համազգայինի Նիւ Եորքի մասնաճիւղի եւ ԱՄՆի եւ Գանատայի Շրջանային մարմիններու կողմէ:
- 1987- «Մշակոյթի Շքանշան» ՆՍՕՏՏ Գարեբգին Բ. Կաթողիկոսէն:
- 1992-էն՝ անդամ է Հայաստանի Գրողներու Միութեան:
- 2002- «Մշակոյթի Ոսկեայ Շքանշան» Հայաստանի Մշակոյթի Նախարարէն:
- 2004- «Ճերեճեան Հրատարակութեան թատերական Սրցանակ»:
- 2005-Հրատարակուած անգլերէնով «Հայ թատերագիրներ» գիրքին մէջ: Խմբագիր՝ Նշան Փարլաքեան:

NISHAN PARLAKIAN

From 1972 to the mid-1980s Nishan Parlakian was associated with the Eastern Diocese of the Armenian Church of America as the artistic director of the Diocesan Players. Until recently he was drama instructor for its Armenian School youth as well as its college level students in summer programs. For the Diocesan Players he staged the works of such eminent Armenian dramatists as Alexander Shirvanzade, Cabriel Sundukian and Hagop Baronian first in Armenian and then, often, in his English translations. With the Players he toured to Armenian parishes in Philadelphia, Troy, Hartford, Providence and Boston. Five of his translations have been published including Shirvanzade's *For the Sake of Honor*, which reappeared in the major Columbia University Press -publication (2001) *Modern Armenian Drama* edited by himself and S. Peter Cowe (Narekatsi Chair, UCLA).

In the early 1950s Dr. Parlakian directed plays for the Armenian Students Association which in 1999 presented him with the Arthur H. Dadian Armenian Heritage Award "for outstanding contributions on behalf of Armenian studies and culture." In 1960 he received an honorary citation for his original play Plagiarized from the Stanley Awards Contest Committee that included Richard Walls Jr. critic of the New York Post. The play was subsequently produced in New York and published in First Stage (1962). He was also the recipient, in 1988, of the International Arts Award of "Columbus Countdown: 1942" for his ethnic Armenian play *Grandma, Pray for Me*. The work had been produced earlier that year by the Classic Theater and published by Griffon House.

Dr. Parlakian has written many -articles on Armenian-theater-and literature coauthoring the important study "Armenian Literature: Between East and West," that appeared in the *Armenia* volume of *The Review of National Literature* (1984). In 1981 he took part in the National Endowment for the Humanities (NEH) sponsored "Shakespeare Summerfest," staging a bilingual segment (Armenian and English) of the "Shakespeare and the World" program that was repeated at the Diocese. His introduction to that presentation was published in the October, 1984

issue of the *CNL/World Report* and by the Diocese. Professor Parlakian also prepared for Greenwood Press the chapter on “Armenian American Theater” for their volume *Ethnic Theater in the United States* (1980), an overview of Armenian theater groups from the beginning of the last century. While serving for thirty years on the board of Ararat, he edited not only a complete issue on the works of Armenian-American playwrights, but also wrote on the great Armenian director Eugene Vakhtangov, and the renown playwrights Shirvanzade and Saroyan.

Dr. Parlakian has been an avid observer of theatrical activity in the homeland. In 1979 when he was a guest of the Armenian government for several weeks, he saw some three dozen plays and many rehearsals there. As a Fulbright Senior Lecturer at Yerevan University in 1992, he observed the changes in government subsidized theater with the coming of democracy. His observations were published (with numerous photos) in the *CNL World Report* in 1993.

Dr. Parlakian is Professor Emeritus in Theater and Speech at John Jay College, CUNY where he taught for thirty years and still works on projects there dealing with Armenian theater as well as those associated with the Pirandello Society of America of which he is president. He holds three degrees from Columbia University including the Ph.D. in Drama.

ԹԱՄԱՐ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ

Ծնած է Երեւան բանաստեղծ Վահան Տերեւանի անունը կրող փողոցին վրայ գրողներու համար կառուցուած շէնքին մէջ, բանաստեղծ Զրաչեայ Զովհաննիսեանի ընտանեկան յարկին տակ: Երեւանի այդ լաւ օրերուն ոչ միայն փողոցն ու ընտանեկան բոյնը բանաստեղծական էին, այլ նաեւ ամբողջ մթնոլորտը ուր Թամար հասակ կ'առնէր:

1961-1971 տարեշրջանին յաճախած է Կրուպսկայայի անուան դպրոցը: 1971ին ընդունուած է Երեւանի Գեղարուեստաթատերական ինստիտուտ, զոր աւարտած է 1975ին եւ ընդունուած՝ Սունդուկեանի թատրոն: 1982ին ամուսնացած է անմահանուն Միւր Մկրտչեանի հետ եւ 1988ին միասնաբար հիմնած են Զայաստանի առաջին ոչ պետական թատրոնը, որ այսօր Միւր Մկրտչեան Թատերատուն կը կոչուի եւ որուն գեղարուեստական ղեկավարն է Թամար մինչեւ այսօր:

Թամար Յովհաննիսեան քառորդ դար ամբողջ ծառայեց հայ բեմին, հայկական հեռատեսիլին եւ շարժանկարին: Զայ բեմական արուեստը հիւրախաղերով ծանօթացուց զանազան երկիրներու թատերասերներուն, ինչպէս՝ Նախկին Խորհրդային Միութեան հանրապետութիւններու, Ֆրանսայի, Միացեալ Նահանգներու, Զնդկաստանի, Լիբանանի, Սուրիոյ...

Բացի դերասանական ասպարեզէն, ունի թատերական գրախօսականներ եւ յուշագրութիւններ: Թամար հեղինակ է նաեւ հեռատեսիլի շարք մը գրական-գեղարուեստական յայտագիրներու: Յաճախ ասմունքային ելոյթներ ունեցած է: Արժանացած է զանազան համամիութենական մրցանակներու, ինչպէս՝ կանաչի լաւագոյն դերակատարման, 1986ին, Մինսքի Փառատօսին, Մաքսիմ Կորքիի «Յատակում» շարժանկարին մէջ Նաստեայի դերակատարման համար:

1998ին հիմնադիրներէն կ'ըլլայ Նիւ Եորքի մէջ Թ.Մ.Մ. Միւր Մկրտչեան Թատերախումբին և յաջորդաբար կը ներկայացնէ

«...Եւ Դարձեալ Պարոնեան», Ուիլիըմ Սարոյեանի «Սիրտս
Լեռներուն Մէջ» թատերախաղերը, Էտուարտօ տը Ֆիլիփսիոյի
«Ֆիլումենա Մարթուրանօ»ն, Չարեհ Մելքոնեանի «Ո՞ր
Կերթաս Ով Հայ Ժողովուրդ...»ը եւ Յարութիւն Մովսիսեանի
«Եկէք Միասին Ծիծաղինք»ը:

2002ին կը տեղափոխուի Լոս Անճելըս:

ՎԱՐԴԱՆ ԳԱՌՆԻԿԻ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ

Ծնած է Երեւան ծանօթ արուեստագետ Յովհաննիսեաններու ընտանեկան յարկին տակ: Ուսանած է 119 Ֆրանսական դպրոցը: 1981ին աւարտած է Երեւանի Գեղարուեստաթատերական ինստիտուտի բեմադրական (ռեժիսորական) բաժանմունքը եւ նոյն տարին ընդունուած է Պատանի Հանդիսատեսի Թատրոն որպէս դերասան եւ խաղացած է բազմաթիւ գլխաւոր դերեր:

Վարդանի աւարտական աշխատանքը եղաւ ռուս դասական Սալտիկով Շեդրինի «Մի Զադաքի Պատմութիւնը» քաղաքական սաթիրը, որ իր ժամանակին համարձակ քայլ էր: 1982ին Մոսկուայի մէջ՝ ռուսական թատերագրութեան փառատօնին ան արժանացաւ գլխաւոր մրցանակին:

1985-92 թուականներուն որպէս բեմադրիչ աշխատած է Ղափանի Ալեքսանդր Շիրվանզադէի անուան պետական դրամատիկական թատրոնին մէջ:

Այստեղ բացայայտուեցաւ Վարդան բեմադրիչը: Ան եօթը տարուան ընթացքին բեմադրեց աւելի քան քսան թատերգութիւններ, որոնք նշանակալից էին իրենց բերած թարմ, ժամանակակից գոյներով, խոր եւ ինքնատիպ մեկնաբանութեամբ:

Յաջորդաբար բեմ ելան հայ, ռուս, արեւմտաեւրոպական հեղինակներու գործեր: Նոր, գեղարուեստական անսովոր մեկնաբանութեամբ ներկայացուեցաւ Դ. Դեմիրճեանի «Զաջ Նազար»ը, որ հաւասարապէս գրաւիչ եւ ծիծաղաշարժ էր թե՛ մեծերու եւ թե՛ փոքրերու համար:

1988ին, ազգային զարթօնքի արդիւնք եղաւ Յովհ. Շիրազի «Տիգրան Մեծի վիշտը» պոէմին բեմականացումը: Ասիկա

Շիրազի միա՛կ գործն է, որ երբեւէ բեմադրուած է:

Ստեղծագործական դափանեան շրջանի ամենանշանաւոր գործը եղաւ Շէքսպիրի «Փոթորիկը», ուր շեշտուած է մարդու անսահման հոգեկան ուժի եւ ինքնաճանաչման գաղափարը:

1988ին Վարդանը իր կնոջ՝ Անահիտի եւ զաւակներուն (8 եւ 10 տարեկան) հետ հիմնեց Ղափանի Տիկնիկային Թատրոնը: Բեմադրուեցաւ Փանչաթանթրայի առաջի գիրքին գլխաւոր պատմութիւնը՝ «Չորս Ընկերներ», որ մի քանի մանկական գործերու հետ ցուցադրուեցաւ հայկական հեռուստատեսութեամբ:

Արդէն ինը տարի է որ վարդանը կ'ապրի եւ կը ստեղծագործէ Նիւ Եորքի մեր համայնքէն ներս: Կ'աշխատի Առաջնորդարանի Խորիմեան Լիսէին մէջ որպէս տրամայի դասատու: Հոն բեմադրած է Յովի. Թումանեանի բազմաթիւ հեքիաթները պատանիներու համար: Տարիներ շարունակ աշխատած է նաեւ Սրբոց Նահատակաց Շաբաթօրեայ դպրոցէն ներս:

2002ին ան կը միանայ Թեքէեանի Սկրտչեանականներու թատերական ընտանիքին ու Յանձնախումբը զինք կը նշանակէ բեմադրիչ: Ան յաջորդաբար կը բեմադրէ Կոլտոնիի «Երկու Տիրոջ Ծառայ» եւ Պարոնեանի «Ատամաբոյժն Արեւելեան» գործերը:

Վարդան Յովհաննիսեանի բեմադրութիւններուն սեղմ ցանկը՝

Սալտիկով Շեդրին - *Մի Զաղաքի Պատմութիւն*
Պանչո Պանչեւ - *Հեքիաթ Չորս Նմանակ Եղբայրներու Մասին*
Էտուարտո տը Ֆիլիփիօ - *Ցիլիւղը*
Վարդգէս Մովսիսեան - *Նազարի Փեսան*
Ուիլիլմ Շէքսպիր - *Փոթորիկը*
Գրիգոր Տէր Գրիգորեան - *Թռչնակը Վանդակում*
Դ. Դեմիրճեան - *Զաջ Նազար*
Յովի. Շիրազ - *Տիգրան Մեծի Վիշտը*
Լուսիկ Մելիքեան - *Նիւ Եորք*
Փսաֆաս - *Ստախոս Կ'ուզուի*
Ղազարոս Աղայեան - *Անահիտ*
Իվ Ժամեակ - *Մարդը Որ Վճարում Է*
Փանչաթանթրա - *Չորս Ընկերներ*
Պետրոս Դուրեան - *Վարդ եւ Շուշան*

Nora Armani

Born in Egypt of Armenian parents and educated in England, Nora Armani is an actor who has appeared extensively on stage and screen worldwide performing Shakespeare, Shaw, Guitry, Hammerstein and other renowned authors.

Her own stage co-creations and creations, *Sojourn at Ararat*, *Nannto*, *Nannto*, *On the Couch with Nora Armani* and most recently *Snowflakes in April* have earned her accolades in extensive tours on four continents in over twenty five cities.

In Cairo, she has appeared on stage and on television as Anna in the *King and I*, co-starring with Egyptian star Mohamed Sobhi. She has also co-starred with Gamil Rateb and Slah Saadani in the long-running Television series “The Friends – Al Asdiquaa”. The series airs frequently on Egyptian and various Arabic TV channels.

In London, she has appeared as Volumnia – Helen Weigel in Mehmet Ergen’s production of *Plebeians Rehearse the Uprising* by Günter Grass at the Arcola Theatre, as Raina in Gerald Papasian’s production of *Arms and the Man* by G.B.Shaw at the Young Vic Theatre, and in her self-penned one woman play *On the Couch with Nora Armani* at the New End Theatre. The play was widely reviewed by the UK press and the Arab press such as Al Sharq El Awsat, Al Ahram, Sayyedaty and Abu Dhabi TV including a live satellite interview. Her most recent UK credit is guest starring in two episodes of BBC-TV’s cult series *Casualty*, directed by Declan O’Dwyer.

In Paris, her stage credits include Fatima Gallère’s *La Fête Virile* at the Cartoucherie – Epée de Bois, *Couples du Monde* and *Nannto*, *Nannto*. French film credits include Catherine Corsini’s *La Nouvelle Eve*, Laurent Dussaux’ *Le Coeur à l’ouvrage*, Daniele Stro’s *L’Ame Soeur* in the title role, Malik Chibane’s *Voisin Voisine*, Isabelle Ouzounian’s *Le Neflier: journal d’une chômeuse* also in the title role.

In New York, she performed her self-penned one woman show *On the Couch with Nora Armani* at the Workshop Theatre for two consecutive years to high critical and audience acclaim. She was a guest on the reputed Joey Reynolds radio show twice. Most recently she played Mrs. King in John Chatterton's *Beyond the Veil*; a dramatic comedy in Victorian England.

Invited to Armenia to star in the feature films *Deadline in Seven Days*, *Last Station* and *Labyrinth* during 1991-93, she becomes long-standing cultural ambassador for Armenian cinema worldwide. Currently, she is writing about Soviet Armenian Cinema at the London School of Economics, from where she also holds a Masters Degree in Sociology (Economics).

Her poems are published in art catalogues, such as SARÉ, and in poetry anthologies *Sojourn at Ararat: Poems of Armenia*, and *Forgotten Genocides of the 20th Century*, as well as in the national publication *Poetry*; while her plays are broadcast on French radio Aligre FM. Her feature film script, *The Journey Back (Al Awda)* was awarded a grant by the Humbert Baals Fund of the International Film Festival Rotterdam.

Ms. Armani has also produced films and curated film festivals worldwide. Her films have been selected at Cannes, Rotterdam, Berlin, London, Edinburgh. She is currently guest curator for the Silver Lake Film Festival in Los Angeles.

Prizes include: *Best Actress* twice in Armenia (Stage and Screen), two *Drama-Logue* awards in Los Angeles for performance and creation.

Karine Kocharian

Karine Kocharian, the art director of “Ardzagang” Armenian television in New York, was born in Yerevan, Armenia. After graduating from high school, she was accepted to The Performing Arts and Theatrical Institute of Yerevan, where she undertook studies to become a theater and movie actress under the guidance of famous director Vartan Adjemian . She started her career as an actress in The State Theater of Gyumri, where she played numerous key roles. Through a special invitation, she was then transferred to The Gabriel Soundoukian Academic Theater of Yerevan, where she worked until the end of 1994. During these years, Karine Kocharian starred as various classic and modern characters in plays and dramas written by Shakespeare, Moliere, Chekhov and other foreign and Armenian writers. She has performed roles in theaters, as well as in Armenian movies and made-for-television films. One of her latest key characters has been the role of Princess Anna in Levon Shant’s drama, “The Princess of the Fallen Fortress.”

In addition to her work as an actress, Mrs. Kocharian was a professor both at the Theatrical and Pedagogical Institutes of Yerevan teaching acting and drama.

In December 1994, Karine Kocharian moved to the United States of America, where she starred in a number of performances on stages throughout the United States. On April 3, 1996, together with her husband Ara Manoukian, she opened “Ardzagang” Armenian television program, where she acts as an Art director.

ՖԱԶԼԵԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

Լիբանանի մեջ, հայերեն թատերական գործունեության արուեստի մակարդակը անբաղդատելիորեն բարձր է: Նկատի ունիմ մասնաւորապէս Պ. Ֆազլեանի թատերախումբը:

Ալպէռ Խայաթ («Թէադր», Փարիզ, 1963)

* * *

Շնորհիւ Ֆազլեանին, որ Լիբանանի արդի թատրոնին սիւներէն է, լիբանանցին բախտը կ'ունենայ դիտելու բացառիկ ներկայացումներ:

Սուհամետ Տաքրուպ («Էլ Ախպար», Պէյրութ, 1964)

* * *

Կարելի՞ է կարելոր երկրի մը վերածել հիւսիսային բելեռը. պատասխանը դրական է: Պերճ Ֆազլեան և իր թատերախումբը այդ ցոյց տուին:

Ժորժ Վինի («Ռեվիւ տիւ Լիպան», Պէյրութ, 1964)

* * *

Պերճ Ֆազլեան ինքզինքը կը գերազանցէ ամէն անգամ երբ բեմ կը բարձրանայ:

Անտրէ Պերքօֆ («Լ'Օրիան», Պէյրութ, 1964)

* * *

Պերճ Ֆազլեանը պէտք չունի ներկայացման. արդէն երկարատենէ ի վեր իր կատարած բեմադրութիւններուն ուժովը փաստած է իր ներկայութիւնը: Մինչև յիսունական թուականները հարիւրի մօտ բեմադրութիւններ կատարած է զանազան լեզուներով:

Նելլի Յելու («Ռեվիւ տիւ Լիպան», Պէյրութ, 1966)

* * *

Լիբանանի մեջ հայերեն ներկայացումները ազդեցութիւն ունեցան լիբանանեան տեղական թատրոնին ստեղծման մեջ: Մասնաւորաբար Պերճ Ֆազլեանի նման արուեստագետ մը մեծ դեր խաղաց այդ ուղղութեամբ:

Նատա Թոմիշ («Արաբական Թատրոնը», հրատ. Իւնեսքօ, 1969)

* * *

Այլևս հարկ չկայ ներկայացնելու լիբանանեան թատրոնի մեծատաղանդ արուեստագետ Պերճ Ֆազլեանը:

Մարի-Թերեզ Առաքիթ («Լ'Օրիան-Լը Ժուր», Պէյրուք, 1970)

* * *

Լիբանանեան թատերական կեանքի առաջնորդող դեմքը կը հանդիսանայ Պերճ Ֆազլեանը, որ իր թատերախումբը կը վարէ ինքնավստահ արուեստի մեծ մակարդակով:

Ուաֆիք Ռամատան («Ալ Անուար», Պէյրուք, 1971)

* * *

Պերճ Ֆազլեան գլխաւոր դեր ստանձնած է Աթօմ Էկոյեանի «Next of Kin» ֆիլմին մէջ եւ հաւանական է, որ 1985ին կայանալիք «Ճէնի Աուարց» մրցանակաբաշխութեան որպէս թեկնածու նշանակուի լաւագոյն դերասաններու շարքին:

Շուրմախէր («Կազէթ», Մոնրեալ, 1984)

* * *

Յիսունական թուականներուն լիբանանեան թատրոնը հարստացաւ Պերճ Ֆազլեանի ներդրումով, որ Պոլսոյ մէջ ակադեմական կազմաւորում ունենալով, պիտի բերէր այն ինչ որ կը պակսէր լիբանանեան թատրոնին, այսինքն՝ մարմնային շարժումին ճկունութիւնն ու միջազգային թատրերգութիւններու խոր ծանօթութիւնը:

Ժալալ Խուրի («Սէն Ժոզէֆ Զամալսարանի Տարեգիրք», Պէյրուք, 2000)

* * *

Լիբանանի թատերական արուեստին մասին Ժորժ Շեհատէ (ուրիշներու կարգին) կ'ըսէր՝ Պերճ Ֆազլեան Եւրոպայի և Ֆրանսայի լաւագոյն բեմադրիչներուն կը հաւասարի:

Պշարա Մէնասսայի յօդուածէն («Լ'Օրիան-Լը Ժուր», Պէյրուք, 2001)

* * *

1960ին լիբանանեան թատերական կեանքը կը կազմաւորուի մասնակցութեամբ (ուրիշներու կարգին) Պերճ Ֆազլեանի կատարած բեմադրութիւններով:

«Թատր. Անսիքլոբէթիկ Բառարան», հրատ. BORDAS, Փարիզ, 1991

* * *

Ֆազլեան թատրոնի «խենթ» մըն է, բառին աղուոր իմաստով:
Ան անկաշառ կերպով նուիրուած է հայ թատրոնի սրբազան
դատին:

Լ. Թորոսեան («Չարթօնք», Պէյրուք, 1960)

* * *

Ֆազլեան լաւապէս ըմբռնած է թէ բեմադրիչը թատերագիրը
ընդօրինակող և կրկնող գործիք մը չէ, այլ իր կարգին
ստեղծագործ արուեստագետ մը:

Ա. Դարեան («Յառաջ», Պէյրուք, 1960)

* * *

Վայելք մըն է Պերճ Ֆազլեանի բեմադրութիւններուն ներկայ
գտնուիլը:

Բ. Փ. («Բագին», Պէյրուք, 1963)

* * *

Անմիջապէս կը խոստովանինք թէ թատերական վայելք
կ'ունենանք Պերճ Ֆազլեանի բեմադրութիւններուն ներկայ
գտնուելով:

Յարութիւն Սաղըրեան («Սփիւռք», Պէյրուք, 1963)

* * *

Թատերախումբին բեմադրութիւնը լրիւ յաջողութիւն մըն է: Եւ
ասիկա պատիւ կը բերէ բեմադրիչ Պերճ Ֆազլեանին:

Գր. Զեօսեան («Չարթօնք», Պէյրուք, 1963)

* * *

Պերճ Ֆազլեանի պրպտող ջանքերուն շնորհիւ է որ բեմական
գեղեցկութիւնը հետզհետէ կ'այցելէ մեզի:

Օ. Սարգիսեան («Խօսնակ», Պէյրուք, 1964)

* * *

Թատերասեր հասարակութիւնը շնորհակալ պիտի ըլլայ Վ.
Փափագեան թատերախումբին և անոր արուեստագետ
ղեկավար Պ. Ֆազլեանին, որ արդիական թատրերգութեան
այսպիսի բարդ նմոյշ մը (Վասկոյի Յէքեաթը) բեմադրելու
խիզախութիւնը ունեցան և ինչ որ շատ անելի կարեւոր է,
յաջողեցան իրենց խրթին փորձին մէջ:

Պ. Գեղակ (Գ. Ահարոնեան) («Չարթօնք», Պէյրուք, 1964)

* * *

(Վասկոյի Յեքեթը ներկայացումով) բեմադրիչ-դերասան Ֆազլեանը ոչ միայն կրցած էր պատուով դուրս գալ իրեն առաջադրանքներէն ու պարտաւորութիւններէն, այլև յաջողած էր փոխել քարացած մտայնութիւնը, թէ մեր հասարակութիւնը պատրաստ չէ տակաւին կարենալ ըմբռնելու համար արդիական թատրոնը:

Սարգիս Վահագն («Յառաջ», Պէյրութ, 1964)

* * *

Պերճ Ֆազլեան կատարելապէս հասկցած էր, թէ Շեհատէի թատրոնը պէտք էր նախ խաղացուէր բեմական գծի վրայ: Արդարև, տպաւորապաշտ նկարագիրը իր բեմադրութեան, ինծի կը թուի, թէ թատերախաղին տուած է իր բոլոր ծաւալը:

Ե. Աճեմեան («Այգ», Պէյրութ, 1964)

* * *

Պերճ Ֆազլեան ոչ միայն հանրածանօթ բեմադրիչ ու դերասան է, այլև արուեստագետի իր առաքելութեան գիտակից մարդ մը, խոհուն, ինքնավստահ, բայց համեստ:

Ա. Եափուճեան («Արեւ», Գահիրէ, 1969)

* * *

Վաստակաւոր բեմադրիչ Պերճ Ֆազլեան անգամ մը եւս հաստատեց իր բազմակողմանի ձիրքերը:

Պ. Օ. («Մարմարա», Պոլիս, 1970)

* * *

Պերճ Ֆազլեան անգամ մը եւս հասուն բեմադրիչի իր հարուստ ներաշխարհի, սրտին ու մտքին ամբողջ հարստութիւնը պարզեց Սոլիեռի դժուարագոյն գործերէն «Թարթիւֆ»ի այլազան, այլ էապէս յուզիչ տիպարներու կերպարանքով:

Ն. Թ. («Չարթօնք», Պէյրութ, 1970)

* * *

Բեմադրիչ Պերճ Ֆազլեան պատիւով և յաջողութեամբ յաղթահարեց դժուարութիւնները: Արդարեւ նոր բեմականացումով մը, բոլոր թերութիւնները ջնջուած էին:

Արա Արծրունի («Ազդակ», Պէյրութ, 1970)

* * *

Կ'արժէ նշել թէ Ֆազլեան իր այս բեմադրութեամբ յաջողած էր հանդիսատեսին փոխանցել Ստանիսլավսկիին կարծիքը, թէ «Թարթիւֆ»ի դերը միայն եկեղեցական կեղծաւորի դեր չէ և թէ Թարթիւֆը ընդհանրապէս կը նմանի քիչ մը ամէն մէկուս:

Սամօ («Արարատ», Պէյրութ, 1970)

* * *

Պերճ Ֆազլեան իր ուսուցանած կամ ստանձնած դերերուն ոգի և շունչ կու տայ ու միշտ հարազատօրէն կը բացատրէ հեղինակին գործը:

Սելմա Զեքիկեան («Ապագայ», Մոնթրէալ, 1982)

* * *

Լիբանանահայ թէ լիբանանեան թատրոնի անցեալին մասին որևէ խօսակցութեան ընթացքին, առաջին յիշատակողներէն կ'ըլլայ Պերճ Ֆազլեանը:

Ա. Տաքետեան («Չարթօնք», Պէյրութ, 1986)

* * *

Երկու-երեք լեզուներով խաղացող դերասաններ ունեցել ենք, բայց այլ է Ֆազլեան երեւոյթը, որ ոչ միայն խաղացել է մի քանի լեզուներով, այլ բեմադրութիւններ է արել հայերէն, թուրքերէն, արաբերէն, ֆրանսերէն: Տեսնուա՞ծ բան է, որ միջազգային ասպարէզներում հայազգի թատերական գործիչը ներկայացնի Լիբանանի արաբական թատրոնը:

Արուեստաբան Դոկտոր Պախտիար Յովակիմեանի ելոյթը
Ֆազլեանի թատերական գործունեութեան 50ամեակին առթիւ

(Երեւան, 1987)

* * *

Եռանդուն, գործիմաց, խիզախ մտահղացումների տեր և դրանք յամառօրէն իրագործող թատերական գործիչ է Պերճ Ֆազլեանը:

Շաքէ Վարսեան («Հայրենիքի Ձայն», Երեւան, 1987)

* * *

Պերճ Ֆազլեան Հայ թատրոնին սիւնն է:

Անահիտ Բեքարեան («Դպրութիւն», Երեւան, 1990)

* * *

Պերճ Ֆազլեան այն արուեստագետն է, որ միշտ երիտասարդ է, բոլոր մեծերուն նման:

Արմէն Ապտալեան («Ազդակ», Պէյրութ, 1995)

* * *

Ֆազլեանի դերասանական արժէքը բարձր գնահատած են անցեալին, ան այսօր նոյն մեծ դերասանն է, որ տակաւին ունի տալիք:

Յ. Սեփեթճեան («Չարթօնք», Պէյրութ, 1996)

* * *

Ֆազլեանի կենսագրութեան մէջ «Ազահը» պիտի յիշուի իր անկրկնելի պահերով և գիտերով:

Յ. Սեփեթճեան («Չարթօնք», Պէյրութ, 1996)

* * *

Այս բեմադրութիւնը (Ազահը) կրնայ դասուիլ բարձր մակարդակի բեմադրութիւն, որուն ընթացքին Պերճ Ֆազլեան սպասուածէն աւելի գերազանցեց ինքզինքը:

Ն. Մ և Մ. Մ. («Կանչ», Պէյրութ, 1996)

* * *

Իրաւամբ, Պերճ Ֆազլեան իր թատերական գործունեութեամբ, բեմադրական կարելոր ներդրումներով, հայ եւ լիբանանեան թատրոնի նուիրեալի մը վաստակով հասած է կեանքի ներկայ հանգրուանին:

Պէպօ Սիմոնեան («Արարատ», Պէյրութ, 2005)

* *

Բարեկամս, արն. Պերճ Ֆազլեան,

Յետաքրքիր ուրախութեամբ ստացայ ձեր նամակը:

Երջանիկ եմ, որ այդ հեռուոր և հայաշատ վայրերում՝ հայ թատերական արուեստի հիմնարկութիւն մը կայ և որի ձեռնարկողներից մէկը նոյն աղբիւրից դաստիարակուած մի երիտասարդ է ինչ աղբիւրից դաստիարակուած եմ ես:

Վահրամ Փափագեան

Լենինկրատ, 12-7-1960

ՅՈՒՇԵՐՈՒ ՊԱՏԱՌԻԿՆԵՐ ՊԵՐՃ ՖԱԶԼԵԱՆԵՆ

ՊՈՒՐՃԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ՎՐԱՅ . . . ԱՌԱՆՁԻՆՍ

1951ին Պեյրուք հասայ առանձինս ու շուարած. ելայ դուրս եւ ինքզինքս գտայ արմաւենիներով շրջապատուած հրապարակի մը դէմ. տպաւորութիւնս մեծ եղաւ, երբ շուրջս նշմարեցի վաճառատուներու ճակատին գրուած մետրոպատառ անուններ՝ *Սարգիսեան, Սասունեան, Գրիգորեան եղբարք, Ֆոթօ Արարատ, Նալչայեան, Աստուր* եւայլն: Նախքան որ գիշերուան մութը ծածկէր քաղաքը, պէտք էր գտնէի ինծի յանձնարարուած այն վայրը, ուր զարմուհիիս ամուսինը՝ Նորայր, ինծի պիտի սպասէր: Անգամ մը եւս նայեցայ թուղթին վրայ արձանագրուած հասցէին՝ *«խմբագրատուն Ազդարար»*, *Քափիւսիսներու փողոց*: Բայց ո՞ր կը գտնուէր այդ փողոցը եւ ի՞նչ միջոցաւ կարելի էր երթալ հոն:

Հրապարակին վրայ նկատեցի լուսանկարչական պիտոյքներ վաճառող հաստատութիւն մը, որ կը կոչուէր *Ֆոթօ Սանթրալ* եւ ցուցափեղկին վրայ հայկական տառերով գրուած էր տիրոջ անունը՝ Վարդիվառեան:

Փութացի հոն եւ խնդրեցի որ ցոյց տան Քափիւսիսներու փողոցը եւ «Ազդարար»ի խմբագրատունը, եթէ կարելի է:

Վաճառատան մէջ գտնուող քանի մը հայ երիտասարդներէն մին բացագանչեց. «Ազդարար»ը Օսնիկ Թոփուզեանին թերթը չէ՞: Այն թերթը, որուն մէջ հրատարակուած է *պիսիքլէթաւոր* հեծեալներու նկար մը. անոնք պատրաստ էին Հայաստանը ազատագրելու...: Բոլորը խնդացին: Քաղաքավարութեան համար ես ալ ընկերացայ իրենց՝ առանց բան մը հասկցած ըլլալու: Նոյնիսկ մտածեցի թէ երբ մէկը պատրաստ է հայրենիքը ազատագրելու, ինչո՞ւ ծիծաղի առարկայ պիտի դառնայ:

Վաճառատան մէջ գտնուող հայերը բացատրեցին Քափիւսիսներու փողոցին ճամբան եւ նոյնիսկ կատարեալ ճշգրտութեամբ ցոյց տուին «Ազդարար» շաբաթաթերթի խմբագրատան վայրը:

Ասիկա Պուրճի հրապարակն էր: (... Վարդիվառեան Պեյրուքի մէջ հանդիպած առաջին հայն էր):

ՍԱԹԱՍԵԱՆԻՆ ՀԵՏ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՍ

Հայ Երիտասարդաց Ընկերակցութեան (Չարեհ Նուպար) ակումբի փոքր բեմին վրայ Յովակիմեան-Մանուկեան վարժարանի ուսանողները կը փորձէին թատերախաղ Մը: Բեմին դէմ կանգնած երիտասարդ մը՝ ձեռքին կարճ փայտէ ձող մը, ցուցմունքներ կ'ըներ բեմին վրայ գտնուողներուն եւ երբեմն ալ ինք կը ստանձներ կատարուելիք դերը՝ ցոյց տալով իր խաղընկերոջ կատարելիք տիպարին խաղարկութիւնը:

Անոր բեմական յատկութիւնները կասկածէ վեր էին. մանաւանդ դիտողին ուշադրութենէն չէր վրիպեր համարձակ ու դիրքահաղորդ նկարագիրը: *ժայռ* թատրերգութեան Արշակի դերին յարմարագոյն թեկնածուն էր ան:

Մօտեցայ իրեն ու հարցուցի անունը.

- Գրիգոր Սաթամեան է անունս: Յովակիմեան-Մանուկեան վարժարանի աւարտական դասարանն եմ:

- Երբ վարժարանը աւարտես՝ ի՞նչ պիտի ընես:

- Համալսարան պիտի երթամ ու հաւանաբար առեւտուրի դասերուն հետեւիմ:

- Կ'ուզե՞ս Վահրամ Փափագեան թատերախումբին մաս կազմել:

- Անշուշտ, բայց փոքր դժուարութիւն մը կայ: Վարժարանին տնօրէնը՝ պրն. Թօփճեան, աշակերտութեան բոլորովին արգիլած է արտավարժարանային որեւէ շարժումի մասնակցիլ:

- Ես կը խօսիմ պրն. տնօրէնին հետ:

Արա Թօփճեան, խիստ ու կարգապահ տնօրէն մը ըլլալուն, խոր հաւատք ուներ արուեստներու նկատմամբ: Ինք եւս Գրիգոր Սաթամեանի բեմական հմտութիւնը նկատած էր: Ոչ միայն անոր Վահրամ Փափագեան թատերախումբին մասնակցելու հաւանութիւն տուաւ, այլեւ պնդեց որ մասնաւոր ուշադրաբեանս առարկայ դառնայ ան, որովհետեւ Սաթամեան կը խոստանար սփիւռքահայ թատրոնին ծառայողներէն մին ըլլալ:

1960 թուականին ներկայացուած *ժայռ* թատրերգութիւնը աւելի ամրապնդեց թատերախումբի դերակատարներու ցանկը: Հիններուն միացած էին Նոր ուժեր, որոնք թատերախումբին մնայուն ու ապահով կորիզը պիտի ըլլային:

ԱՆՍՈՈԱՆԱԼԻ ՄՅԵՐ ՄԿՐՏՉԵԱՆԸ

Հազիւ շաբաթ մը անց Միւր յայտնուեցաւ Մոնթրեալի երկնակամարին տակ:

Կան դերասաններ, որոնք կ'ապրին ու կը շնչեն թատրոնով: Իրենց եութենէն կարելի չէ ջնջել թատրոնը: Բեմը իրենց ապրած կեանքին մէկ մասնիկն է: Իսկ թատրոնն ալ, իր կարգին, չի կրնար երկար ապրիլ այդպիսի դերասաններու բացակայութեամբ ու բեմը կը ցամքի առանց անոնց: Միւր Մկրտչեան ահա այդ որակի արուեստագետ մըն էր:

Սկսանք փորձերու: Միւր, հետեւելով հանդերձմեծատաղանդ բեմադրիչ Վարդան Աճեմեանի «Պաղտասար Աղբար»ի բեմադրութեան ուղիին, գիտակից էր նաեւ կացութեան: Ուստի փորձի ընթացքին յաճախ փոփոխութիւններ կ'ընէր ու կը փնտռէր միջին եզր մը «լուրջ» կատակերգութեան եւ «ֆարս»ի միջեւ. հետեւաբար, դերակատարները շփոթի մատնուած էին:

«Պաղտասար Աղբար»ի առաջին ներկայացումը տեղի ունեցաւ 17 Յոկտեմբեր 1982ին:

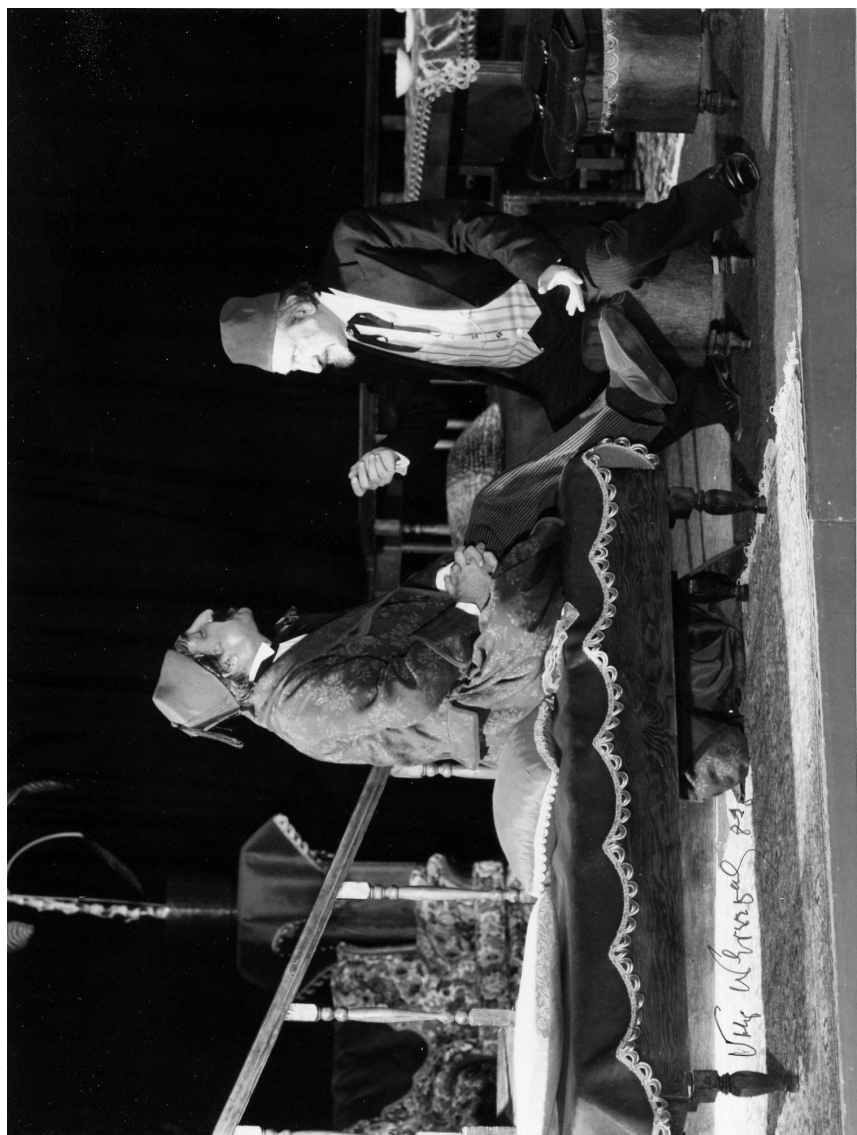
Քանատայէն դուրս, Նիւ ճըրզի, Պոստոն ու Ֆիլատելֆիա քաղաքներուն մէջ եւս ներկայացուցինք այս գործը: Լոս Անճելըսէն դիմում կը կատարուէր որ Միւր Մկրտչեանի կերտած Պաղտասարի տիպարը ներկայացուի Գալիֆորնիա: Կար փոքր պայման մը:

Միւրի կողքին ԹՄՄ «Հայ Բեմ» թատերախումբի դերակատարներէն ներկայացման մաս պիտի կազմէինք կողակիցս՝ Սիրվարդը, որ անմոռանալի Սողոմէի տիպարը ներկայացուցած էր եւ ես՝ որպէս Օգսէն, իսկ միւս տիպարները ՀԲԸՄի «Արտաւազդ»

թատերախումբի դերակատարները պիտի մարմնաւորէին, ուստի Կիպարի դերը՝ Ժիրայր Բաբազեանը, եւ Անուշի դերը՝ Նորա Արմանին:

Տասնեակ մը փորձերէ ետք տեղի ունեցաւ ներկայացումը աննախընթաց յաջողութեամբ:

Քուլիսներու մէջ անձ մը մօտեցաւ Միւրին ու անգլերէնով շնորհաւորեց զինքը ու, իր հիացումը յայտնելէ ետք, կրկին անգլերէնով ըսաւ.

- Ներկայացումը հայերենով ըլլալուն պատճառով, նիւթը կռահեցի. թէեւ խօսակցութիւնը չհասկցայ, սակայն առանց բառ մը արտասանելու ձեր լուռ խաղարկութիւնը տպաւորեց զիս ու ամէն ինչ հասկցայ:

Միեր, իրեն յատուկ ժպիտովը, պատասխանեց. «Ռոզմիտուն այդ տեսարանին ես անգլերէն լռեցի»:

ԱԼԵՔ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻՆ ՀԱՄԱՐ

Մեծանուն բարերար Ալեք Մանուկեան փափաք յայտնած էր որ «Պաղտասար աղբար»ը ներկայացուի նաեւ Տիբորյոթի մէջ: Երբ օղակայան հասանք ու օղակայանէն դուրս ելանք Միերին ու միւս դերասաններուն հետ, զարմանքով ու յուզումով մեր դէմ գտանք Երուանդ Ազատեանն ու ... Ալեք Մանուկեանը, որոնք ծաղկեփունջով մը եկած էին մեզ դիմաւորելու: Միերն ու ես ապշահար իրարու կը նայէինք:

Ես անձնապէս շատ անգամներ այդ անգուգական բարերարին հետ հանդիպումներ ունեցած էի, եւ ան իր պարզութեամբն ու համեստութեամբը մեծապէս տպաւորած էր զիս, բայց այս անգամ ոչ միայն զարմացած էինք, այլ նաեւ զգացուած, որ Ալեք Մանուկեան անձամբ եկած էր օղակայան բեմի ծառայող արուեստագետները դիմաւորելու:

Եւ խորիիլ, թէ այսօր Ալեք Մանուկեանի մը դիրքին, վարկին ու հարստութեան մէկ հազարերորդին իսկ չարժանացած մարդիկ ոչ միայն արուեստագետին, այլ նոյնիսկ մշակոյթին ու արուեստին արհամարանքով կը մօտենան եւ դժբախտաբար այդպիսի անհատներով այժմ կը ղեկավարուի մեր խեղճ Սփիւռքը:

